

Συλλογή της Νομολογίας

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-702/20 και C-17/21

«DOBELES HES» SIA (C-702/20)

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (C-17/21)

[αίτηση του Augstākā tiesa (Senāts) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 12ης Ιανουαρίου 2023

«Προδικαστική παραπομπή – Κρατικές ενισχύσεις – Άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ – Εθνική ρύθμιση που προβλέπει υποχρέωση του δημόσιου παρόχου να εφοδιάζεται από παραγωγούς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε τιμή υψηλότερη από την αγοραία τιμή – Μη καταβολή μέρους της κρατικής ενίσχυσης – Αίτημα αποζημίωσης που υποβλήθηκε από τους παραγωγούς αυτούς σε δημόσια αρχή διαφορετική από εκείνη που κατ' αρχήν υποχρεούται σύμφωνα με την εθνική ρύθμιση να καταβάλλει την ενίσχυση και της οποίας ο προϋπολογισμός προορίζεται αποκλειστικώς για τους σκοπούς της δικής της λειτουργίας – Νέα ενίσχυση – Υποχρέωση κοινοποίησης – Ενίσχυση ήσσονος σημασίας – Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013 – Άρθρο 5, παράγραφος 2 – Σώρευση – Συνεκτίμηση των ποσών ενίσχυσης που έχουν ήδη εισπραχθεί κατά την περίοδο αναφοράς βάσει της εν λόγω εθνικής ρύθμισης»

1. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Έννοια – Ενισχύσεις προερχόμενες από κρατικούς πόρους – Έννοια των κρατικών πόρων – Δημόσια πολιτική στήριξης των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές – Αποζημίωση για το επιπλέον κόστος με το οποίο επιβαρύνεται οικονομικός φορέας λόγω υποχρέωσης αγοράς των πλεονασμάτων παραγωγής σε τιμή υψηλότερη από την αγοραία τιμή – Κεφάλαια προερχόμενα από επιβάρυνση που επιβάλλεται στους τελικούς καταναλωτές – Εμπίπτει – Προϋποθέσεις – Επιβάρυνση εξομοιούμενη με οιονεί φορολογική επιβάρυνση – Νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη διαχείριση και την κατανομή των κεφαλαίων αυτών – Διαρκής κρατικός έλεγχος των κεφαλαίων αυτών – Διαζευκτικές προϋποθέσεις (Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)*

(βλ. σκέψεις 35-39, 42, 43, διατακτ. 1)

2. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών – Νόθευση του ανταγωνισμού – Κριτήρια εκτιμήσεως – Δημόσια πολιτική στήριξης των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές – Υποχρέωση αγοράς των πλεονασμάτων παραγωγής σε τιμή υψηλότερη από την αγοραία τιμή – Ενίσχυση ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και να νοθεύσει τους όρους ανταγωνισμού – Έναρξη ισχύος πριν από την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας – Δεν ασκεί επιρροή (Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)*

(βλ. σκέψεις 51-54, διατακτ. 2)

3. Προδικαστικά ερωτήματα – Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου – Όρια – Έλεγχος του αν η ενίσχυση συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά – Δεν εμπίπτει – Παροχή στο αιτούν δικαστήριο όλων των σχετικών με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνευτικών στοιχείων – Ερμηνεία της έννοιας της ενίσχυσης – Εμπίπτει
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)

(βλ. σκέψεις 56-58, 97)

4. Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Έννοια – Αποζημίωση που υποχρεώνεται να καταβάλει το κράτος σε αποκατάσταση ζημίας που προξένησε – Δεν εμπίπτει – Καταβολή ποσού το οποίο διεκδικήθηκε δικαστικώς κατ' εφαρμογήν εθνικής ρύθμισης με την οποία θεσπίστηκε κρατική ενίσχυση – Εμπίπτει
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)

(βλ. σκέψεις 59, 60, 64, 65, διατακτ. 3)

5. Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Έννοια – Παροχή πλεονεκτημάτων η οποία μπορεί να καταλογισθεί στο κράτος – Εθνική ρύθμιση που θεσπίζει νόμιμο δικαίωμα σε αυξημένη πληρωμή υπέρ των παραγωγών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές – Αρμοδιότητες της Επιτροπής και αρμοδιότητες των εθνικών δικαστηρίων – Ρόλος των εθνικών δικαστηρίων – Υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας – Αγωγικά αιτήματα ολοσχερούς ικανοποίησης του νομίμου δικαιώματος που θεσπίστηκε με την επίμαχη εθνική ρύθμιση – Χορήγηση χωριστής κρατικής ενίσχυσης – Δεν υφίσταται – Η θέσπιση κρατικής ενίσχυσης είναι ξένη προς τα καθήκοντα του δικαστή
(Άρθρο 4 § 3 ΣΕΕ· άρθρα 107 § 1 και 108 §§ 2 και 3 ΣΛΕΕ)

(βλ. σκέψεις 75-79, διατακτ. 4)

6. Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Απαγόρευση – Παρεκκλίσεις – Κατηγορίες ενισχύσεων, καθοριζόμενες με κανονισμούς, οι οποίες δύνανται να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά – Κανονισμός 1407/2013 – Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας – Προϋποθέσεις απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης – Εκτίμηση της τήρησης του ορίου για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας
(Άρθρο 108 § 3 ΣΛΕΕ· κανονισμός 1407/2013 της Επιτροπής, άρθρα 3 § 2 και 5 § 2)

(βλ. σκέψεις 91-93, διατακτ. 5)

7. Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Υφιστάμενες ενισχύσεις και νέες ενισχύσεις – Προσχώρηση νέου κράτους μέλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Διάκριση βάσει των ειδικών κανόνων του παραρτήματος V της Πράξης Προσχώρησης – Χαρακτηρισμός της ενίσχυσης ως νέας – Κριτήρια αποκλεισμού – Έλεγχος που εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο
(Άρθρο 107 §§ 1 και 3 ΣΛΕΕ· Πράξη Προσχώρησης του 2003, παράρτημα IV, σημείο 3 § 1, εδ. 2· κανονισμός 2015/1589 του Συμβουλίου, άρθρο 1, στοιχείο β', σημείο i)

(βλ. σκέψεις 99-103)

8. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Υφιστάμενες ενισχύσεις και νέες ενισχύσεις – Χαρακτηρισμός ενισχύσεως ως υφιστάμενης – Κριτήρια – Μη κοινοποιηθέντα μέτρα ενισχύσεων – Έγκριση αποκλειστικά και μόνο λόγω της σιωπής της Επιτροπής – Αποκλείεται (Άρθρο 108 § 3 ΣΛΕΕ· κανονισμός 2015/1589 του Συμβουλίου, άρθρο 1, στοιχείο β', σημεία ii και iii)*

(βλ. σκέψη 104)

9. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Υφιστάμενες ενισχύσεις και νέες ενισχύσεις – Χαρακτηρισμός ενισχύσεως ως υφιστάμενης – Κριτήρια – Συμπλήρωση της δεκαετούς προθεσμίας παραγραφής – Χρονικό σημείο έναρξης της προθεσμίας παραγραφής – Ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης στον δικαιούχο (Άρθρο 108 § 3 ΣΛΕΕ· κανονισμός 2015/1589 του Συμβουλίου, άρθρα 1, στοιχείο β', σημείο iv, και 17 §§ 1 και 2)*

(βλ. σκέψεις 108, 109)

10. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Αρμοδιότητες της Επιτροπής και αρμοδιότητες των εθνικών δικαστηρίων – Ρόλος των εθνικών δικαστηρίων – Διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών σε περίπτωση παραβάσεως της υποχρέωσης προηγούμενης κοινοποίησεως – Υποχρέωση των εθνικών δικαστηρίων να διασφαλίζουν την κατά το εσωτερικό δίκαιο επέλευση όλων των συνεπειών της παραβάσεως αυτής – Περιεχόμενο – Αγωγικό αίτημα με το οποίο ζητείται η πλήρης καταβολή ποσού που αντιστοιχεί σε παράνομη ενίσχυση – Επιτρεπτό απόφασης με την οποία επιδικάζεται το ποσό υπό τον όρο της συγκατάθεσης της Επιτροπής, κατόπιν κοινοποίησης της επίμαχης ενίσχυσης (Άρθρο 108 §§ 2 και 3 ΣΛΕΕ· κανονισμός 2015/1589 του Συμβουλίου, άρθρα 2 § 1 και 3)*

(βλ. σκέψεις 119-123, διατακτ. 7)

11. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Έννοια – Ενισχύσεις προερχόμενες από κρατικούς πόρους – Αιτήματα των παραγωγών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με τα οποία ζητείται η πλήρης καταβολή της στήριξης που προβλέπει εθνική ρύθμιση – Υποβολή του αιτήματος σε δημόσια αρχή διαφορετική από εκείνη που είναι κατ' αρχήν αρμόδια για την καταβολή της συγκεκριμένης ενίσχυσης – Δεν ασκεί επιρροή (Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)*

(βλ. σκέψεις 125-127, διατακτ. 8)

Σύνοψη

Οι εταιρίες «DOBELES HES» SIA και «GM» SIA (στο εξής: ενδιαφερόμενες παραγωγοί) εκμεταλλεύονται υδροηλεκτρικούς σταθμούς στη Λεττονία και παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

Έως τις 7 Ιουνίου 2005, σύμφωνα με διάταξη του λεττονικού νόμου για την ενέργεια, οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας είχαν, υπό ορισμένους όρους, το δικαίωμα να πωλούν το πλεόνασμα της παραγόμενης από αυτούς ηλεκτρικής ενέργειας στην αναγνωρισμένη επιχείρηση διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε προνομιακή τιμή η οποία αντιστοιχούσε στο διπλάσιο της μέσης τιμής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας την οποία καθόριζε η εθνική ρυθμιστική αρχή. Μετά την έναρξη ισχύος, στις 8 Ιουνίου 2005, νέων διατάξεων για την πώληση, εκ μέρους των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας, των πλεονασμάτων της παραγωγής τους σε προνομιακή τιμή, προβλέφθηκε με ειδική διάταξη ότι το προϊσχύον καθεστώς θα εξακολουθούσε να ισχύει για τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που είχαν αρχίσει τη δραστηριότητά τους κατά την ημερομηνία αυτή.

Η ρυθμιστική αρχή ερμήνευσε τη διάταξη αυτή υπό την έννοια ότι συνεπάγεται, όσον αφορά τους ανωτέρω παραγωγούς, πάγωμα της προνομιακής τιμής όπως αυτή ίσχυε στις 7 Ιουνίου 2005 και, ως εκ τούτου, έπαυσε να την επικαιροποιεί. Συνεπώς, από την ημερομηνία αυτή οι δύο ενδιαφερόμενες παραγωγοί πωλούσαν το πλεόνασμα της παραγωγής τους με τιμή που αντιστοιχούσε στο διπλάσιο της τότε ισχύουσας μέσης τιμής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας. Εντούτοις, με απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2010, το Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο, Λεττονία) έκρινε ότι η ερμηνεία της επίμαχης διάταξης εκ μέρους της ρυθμιστικής αρχής ήταν εσφαλμένη, καθόσον αυτή είχε θεωρήσει ότι ως «τιμή» πρέπει να νοείται μια σταθερή τιμή και όχι ένας μηχανισμός καθορισμού των τιμών, με αποτέλεσμα να είναι εσφαλμένη και η άποψη της αρχής αυτής ότι από τις 8 Ιουνίου 2005 και εφεξής δεν ήταν πλέον αρμόδια για τον καθορισμό της μέσης τιμής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας.

Υπό τις συνθήκες αυτές, οι ενδιαφερόμενες παραγωγοί υπέβαλαν χωριστά αιτήματα στη ρυθμιστική αρχή ζητώντας να τους καταβάλει αποζημίωση για τις ζημιές που κάθε μία από αυτές είχε υποστεί λόγω της μη επικαιροποίησης της μέσης τιμής από τις 8 Ιουνίου 2005 και εφεξής. Η ρυθμιστική αρχή αρνήθηκε να καταβάλει τα ζητηθέντα ποσά και, κατόπιν αυτού, οι ενδιαφερόμενες παραγωγοί προσέφυγαν το 2011 ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων τα οποία, με τις από 31 Μαΐου 2019 και 10 Ιουλίου 2019 αποφάσεις τους, δέχθηκαν εν μέρει τα αιτήματά τους, εξαρτώντας όμως την καταβολή, εκ μέρους της ρυθμιστικής αρχής, των επιδικασθέντων ποσών, ως κρατικών ενισχύσεων, από τον όρο να λάβει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απόφαση με την οποία να εγκρίνει τις ενισχύσεις αυτές.

Η ρυθμιστική αρχή άσκησε αναίρεση κατά των ανωτέρω αποφάσεων ενώπιον του Augstākā tiesa (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Λεττονία). Το Ανώτατο Δικαστήριο, έχοντας, ειδικότερα, αμφιβολίες ως προς τον χαρακτηρισμό που πρέπει να δοθεί στις επίδικες αποζημιώσεις υπό το πρίσμα της έννοιας της «κρατικής ενισχύσεως», καθώς και ως προς τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται, κατά περίπτωση, για να επιτραπεί η καταβολή τους υπό το πρίσμα των εξουσιών της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο σειρά προδικαστικών ερωτημάτων τα οποία διατυπώθηκαν με πανομοιότυπο τρόπο και στις δύο υποθέσεις.

Με την απόφαση του τμήματος μείζονος συνθέσεως, το Δικαστήριο διευκρινίζει τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού ως «κρατικής ενίσχυσης», κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ενός εθνικού μέτρου βάσει του οποίου για τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ισχύει αυξημένη τιμή. Εξάλλου, για την περίπτωση που γίνει δεκτός ο εν λόγω χαρακτηρισμός για το επίμαχο μέτρο, καίτοι αυτό δεν έχει κοινοποιηθεί προσηκόντως στην Επιτροπή, το Δικαστήριο δέχεται εντούτοις ότι το εθνικό δικαστήριο μπορεί να δεχθεί αγωγικό

αίτημα με το οποίο ζητείται η καταβολή ποσού δυνάμει τέτοιου μέτρου στήριξης υπό την επιφύλαξη της προηγούμενης κοινοποίησης της ενίσχυσης στην Επιτροπή και της συγκατάθεσης του θεσμικού οργάνου ως προς την ενίσχυση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Πρώτον, το Δικαστήριο παρέχει τα ερμηνευτικά στοιχεία τα οποία ζήτησε το αιτούν δικαστήριο προκειμένου να μπορέσει να εκτιμήσει κατά πόσον το επίμαχο μέτρο στις υποθέσεις των οποίων έχει επιληφθεί μπορεί να χαρακτηριστεί ως «κρατική ενίσχυση», κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Ως προς το ζήτημα αυτό, το Δικαστήριο εξετάζει κατ' αρχάς αν αποτελεί παρέμβαση «με κρατικούς πόρους» κατά την έννοια της διάταξης αυτής εθνική ρύθμιση η οποία υποχρεώνει την αναγνωρισμένη επιχείρηση διανομής ηλεκτρικής ενέργειας να αγοράζει την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές σε τιμή υψηλότερη από την αγοραία και η οποία προβλέπει τη χρηματοδότηση του προκύπτοντος επιπλέον κόστους από υποχρεωτική επιβάρυνση που βαρύνει τους τελικούς καταναλωτές. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από επιβάρυνση της οποίας το οικονομικό βάρος φέρει στην πράξη μια συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων μπορούν να θεωρηθούν ως «κρατικοί πόροι» μόνον εφόσον η επίμαχη επιβάρυνση είναι υποχρεωτική δυνάμει του εθνικού δικαίου. Ως εκ τούτου, αποτελούν «κρατικούς πόρους», κατά την έννοια της διάταξης αυτής, τα κεφάλαια που προέρχονται από φόρους ή από άλλες υποχρεωτικές επιβαρύνσεις δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας και των οποίων η διαχείριση και η κατανομή διέπονται από τη νομοθεσία αυτή. Εντούτοις, το γεγονός ότι ορισμένα ποσά παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο και συνεπώς στη διάθεση των αρμόδιων εθνικών αρχών αρκεί για να χαρακτηρισθούν αυτά ως «κρατικοί πόροι». Κατά συνέπεια και υπό την επιφύλαξη του ελέγχου στον οποίο οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, τα κεφάλαια μέσω των οποίων χορηγείται, κατ' εφαρμογήν της επίμαχης λεττονικής νομοθεσίας, τιμολογιακό πλεονέκτημα στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποτελούν «κρατικούς πόρους», κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, υπό το πρίσμα των δύο διαζευκτικών κριτηρίων της έννοιας αυτής.

Εξάλλου, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η ημερομηνία πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στη Λεττονία δεν έχει σημασία ως προς την εκτίμηση του ζητήματος αν πρέπει να χαρακτηριστεί ως κρατική η ενίσχυση που χορηγήθηκε από τον δημόσιο πάροχο του κράτους μέλους αυτού μέσω της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές σε τιμή υψηλότερη από την αγοραία.

Επιπλέον, στην περίπτωση που εθνική ρύθμιση έχει θεσπίσει «κρατική ενίσχυση» κατά την έννοια της διάταξης αυτής, η καταβολή ποσού το οποίο διεκδικήθηκε δικαστικώς κατ' εφαρμογήν της εν λόγω ρύθμισης αποτελεί επίσης κρατική ενίσχυση. Κατά το Δικαστήριο, είναι αδιάφορο, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό ορισμένων ποσών ως «κρατικών ενισχύσεων», αν η σχετική καταψηφιστική αγωγή θεωρείται δυνάμει του εθνικού δικαίου ως «αγωγή για την αποκατάσταση της ζημίας» ή ως «αγωγή αποζημίωσης».

Τέλος, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, μολονότι ένα εθνικό δικαστήριο μπορεί, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να εκδώσει απόφαση επιδικάζοντας, κατ' εφαρμογήν του εθνικού δικαίου, στον έναν από τους διαδίκους ποσό που αντιστοιχεί σε κρατική ενίσχυση, εντούτοις η απόφαση αυτή ουδόλως σημαίνει ότι στην περίπτωση αυτή την ενίσχυση χορηγεί το ίδιο το εθνικό δικαστήριο. Πράγματι, αυτή καθ' εαυτήν η θέσπιση κρατικής ενίσχυσης δεν μπορεί να προκύψει από δικαστική απόφαση, δεδομένου ότι προϋποθέτει εκτίμηση σκοπιμότητας ξένη προς τα

καθήκοντα του δικαστή. Το Δικαστήριο συνάγει από τα ανωτέρω ότι, στην περίπτωση που εθνική ρύθμιση η οποία θεσπίζει νόμιμο δικαίωμα σε αυξημένη πληρωμή για την παραχθείσα από ανανεώσιμες πηγές ηλεκτρική ενέργεια αποτελεί «κρατική ενίσχυση» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, τα αγωγικά αιτήματα ολοσχερούς ικανοποίησης του δικαιώματος αυτού πρέπει να θεωρούνται ως αιτήματα καταβολής του μη εισπραχθέντος ποσού της κρατικής ενίσχυσης και όχι ως αιτήματα χορήγησης, εκ μέρους του επιληφθέντος δικαστηρίου, χωριστής κρατικής ενίσχυσης.

Δεύτερον, το Δικαστήριο παρέχει διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των κριτηρίων που προβλέπει ο κανονισμός 1407/2013¹ για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπει το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Ως προς το ζήτημα αυτό, το Δικαστήριο κρίνει ότι, για την εκτίμηση της τήρησης του ορίου για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που καθορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ποσό της ενίσχυσης της οποίας η καταβολή ζητείται βάσει της κρίσιμης εθνικής ρύθμισης αθροιζόμενο μαζί με τα ποσά που έχουν ήδη εισπραχθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς βάσει της ίδιας ρύθμισης.

Τρίτον, το Δικαστήριο αποφαινεται επί της κατανομής των αντίστοιχων εξουσιών της Επιτροπής και των εθνικών δικαστηρίων, αν γίνει δεκτό ότι τα ποσά που ζητούν οι ενδιαφερόμενες παραγωγοί στις υποθέσεις των κύριων δικών αντιστοιχούν σε κρατικές ενισχύσεις.

Εν προκειμένω, κατά το μέτρο που η επίμαχη ενίσχυση δεν εμπίπτει σε καμία από τις κατηγορίες υφιστάμενων ενισχύσεων που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης², υπό την επιφύλαξη του ελέγχου στον οποίο οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, το Δικαστήριο κρίνει ότι η επίμαχη στήριξη πρέπει, συμπεριλαμβανομένου του μέρους της του οποίου η καταβολή ζητείται εκ των υστέρων, να χαρακτηριστεί ως «νέα ενίσχυση»³.

Το Δικαστήριο, αναφερόμενο, βάσει της ανωτέρω διαπίστωσης, στην περίπτωση κατά την οποία το εθνικό δικαστήριο επιλαμβάνεται αιτήματος για την καταβολή παράνομης ενίσχυσης, λόγω μη κοινοποίησής της στην Επιτροπή, υπογραμμίζει ότι το καθήκον ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων το οποίο το δίκαιο της Ένωσης αναθέτει στο εθνικό δικαστήριο πρέπει κατ' αρχήν να το οδηγήσει στην απόρριψη του αιτήματος. Εντούτοις, το Δικαστήριο δέχεται ότι μια απόφαση του εθνικού δικαστηρίου με την οποία ο εναγόμενος υποχρεώνεται να καταβάλει την επίμαχη ενίσχυση, αλλά υπό την επιφύλαξη της προηγούμενης κοινοποίησής της στην Επιτροπή, εκ μέρους των αρμόδιων εθνικών αρχών, και της συγκατάθεσης ή της λογιζόμενης συγκατάθεσης του θεσμικού οργάνου, μπορεί επίσης να αποτρέψει το ενδεχόμενο καταβολής νέας ενίσχυσης κατά παράβαση του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, του άρθρου 2, παράγραφος 1, και του άρθρου 3 του κανονισμού 2015/1589.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 [ΣΛΕΕ] στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ 2013, L 352, σ. 1).

² Άρθρο 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 [ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2015, L 248, σ. 9).

³ Άρθρο 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 2015/1589.